

Клименюк Н. В.,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи,
Миколаївський національний університет ім. В. О. Сухомлинського, м. Миколаїв, Україна

Курбат А. Г.
бакалавр із соціальної роботи факультету педагогіки та психології,
Миколаївський національний університет ім. В. О. Сухомлинського, м. Миколаїв, Україна

КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ РОЗВИТОК СФЕРИ ЗАЙНЯТОСТІ СІЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ: ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ

У статті розглянуто проблему безробіття сільської молоді та пошук шляхів зменшення безробіття на селі. Проаналізовано стан професійно-технічної освіти та шляхи удосконалення рівня підготовки студентів професійною освітою. Вказано на основні причини скорочення чисельності селян, в тому числі молодих, зайнятих у сільськогосподарських підприємствах, а також тенденції розвитку самостійної зайнятості на селі. Досліджено ситуацію на сільському молодіжному ринку праці, обґрунтовано стратегічне значення багатofункціонального розвитку сільських територій з урахуванням досвіду країн-членів Європейського Союзу та визначено інноваційні засади регіональної політики, спрямованої на підвищення рівня зайнятості населення в сільській місцевості.

Ключові слова: безробіття; зайнятість; безробітний; працездатні особи; молодь; молоді громадяни; сільське населення; гідна праця.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Актуальність проблеми безробіття сільської молоді є однією з найактуальніших сьогодні у нашій країні. У сучасних умовах сільська молодь все частіше відчуває себе зайвою на ринку праці. Брак вільних робочих місць, відсутність роботи за спеціальністю, як наслідок нерозвиненості соціальної інфраструктури призводять до невпевненості жителів села в завтрашньому дні. Ринок праці на селі, на сучасному етапі, перебуває у досить складному становищі.

Якісна незбалансованість робочої сили з робочими місцями, слабе регулювання ринку на селі призводять до того, що молодь, як найбільш соціально уразлива група працездатного населення, перетворилася в основне джерело поповнення незайнятого населення. Внаслідок збільшення обсягу пропозиції робочої сили з боку молодих людей посилюються труднощі їх працевлаштування на ринку праці. Стрімко зростає безробіття серед сільської молоді, яке насамперед, пов'язане з відсутністю концептуальних підходів розвитку сфери зайнятості на селі і стратегії розвитку українського села в цілому. Відмова держави від регулювання найважливіших соціальних і економічних завдань на селі призвели до різкого зниження рівня життя населення, рівня загальної і професійної освіти сільської молоді в цілому.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Відповідно до Закону України «Про зайнятість населення», поняття безробіття визначається як «соціально-економічне явище, за якого частина осіб не має

змоги реалізувати своє право на працю та отримання заробітної плати (винагороди) як джерела існування». Держава забезпечує надання додаткових гарантій із зайнятості громадянам, які потребують соціального захисту і не здатні на рівних умовах конкурувати на ринку праці, у разі їх звернення за сприянням у працевлаштуванні до державної служби зайнятості [2].

Питанням безробіття серед молоді присвячені роботи відомих вітчизняних учених О. Амоші (соціалізація економіки, соціальна орієнтація ринкових трансформацій тощо), Н. Борецької (проблеми соціального захисту населення), Л. Лісогор (підвищення конкурентоспроможності робочої сили в Україні), Ю. Гетьманенко, О. Горячої, К. Тахтарової, Л. Шевченко, (проблеми безробіття в Україні), Н. Фагаєнко, О. Чурилової (причини, види та наслідки безробіття) та ін. Дослідженнями споріднених проблем переймаються фахівці близького та дальнього зарубіжжя В. Костиков, І. Маслова, О. Рузавіна, І. Ягодкіна.

Значну увагу дослідженню регулювання зайнятості приділяли економісти світового рівня, а саме: Дж. Р. Еренбург, Дж. Кейнс, Л. Роббінс, П. Самуельсон, М. Фрідмен та ін.

Проблемам зайнятості населення, яке проживає на сільських територіях присвячені наукові праці сучасних вчених-економістів О. Булавки, Н. Вітренко, Ю. Губені, О. Павлова, К. Якуби. Зазначені науковці не тільки з позицій сьогодення переосмислили класичні категорії соціально-економічного розвитку українського села, але й запропонували ряд пропозицій, щодо подолання безробіття.

Формулювання мети статті. Метою даної статті є висвітлення причин виникнення та поширення безробіття серед сільської молоді, дослідження шляхів подолання даного явища.

Виклад основного матеріалу. Підґрунтям та необхідною умовою підвищення якості трудового життя, що характеризується ефективним розвитком та використанням трудового потенціалу, з одного боку, і рівнем добробуту та духовного розвитку людини через її діяльність – з іншого, слід розглядати гідну працю. Виходячи з цього, гідну працю цілком правомірно розглядати як важливу умову та фактор розбудови соціально орієнтованої ринкової економіки, головною стратегічною метою якої є стабільне забезпечення високого життєвого рівня і зайнятості населення, реальне забезпечення прав і свобод громадян. Концепція гідної праці охоплює такі ключові складові: можливість одержати роботу, тобто можливість зайнятості для кожної людини, яка бажає працювати, оскільки гідна праця неможлива без наявності роботи. Основними цінностями, що формують фундамент концепції гідної праці, є свобода, рівноправність, гарантії захисту, а також безпека та гідність людини [7].

Важливу роль у розвитку кожного регіону відіграє економічно активне молодіжне населення. Економічно активне молодіжне населення – це населення обох статей віком 15–35 років, яке забезпечує пропозицію робочої сили для виробництва товарів та послуг [1]. Із загальної чисельності зайнятого населення України – третину становлять особи, що проживають у сільській місцевості.

Основні проблеми в даному напрямку пов'язані зі зростанням тривалості періоду безробіття, збільшенням кількості громадян які шукають роботу, а також існуванням труднощів щодо працевлаштування соціально незахищених верств населення, які не здатні на рівних конкурувати на ринку праці, а тому потребують захисту з боку держави.

На загострення ситуації у зайнятості сільського населення мали вплив, зокрема, такі негативні фактори: особисті селянські господарства населення перетворюються в головне джерело доходів; заробітна плата в сільськогосподарських підприємствах залишається дуже низькою та не виконує відтворювальну функцію; знижується демографічно відтворювальний процес на селі; активізується міграція сільського населення як до обласних (районних) центрів, так і за кордон; триває вплив спеціалістів і представників інтелігенції із сіл через погіршення соціокультурної та виробничої діяльності [4].

Серед причин, що зумовили безробіття як селян, так і городян, основне місце (81,0–86,5 %) займають вивільнення з економічних причин та власним бажанням. Частка безробітних селян через вивільнення їх з економічних причин в 1,5 рази більша порівняно з городянами, що свідчить про вагомий вплив економічних реформ на трудові відносини людей у сільській місцевості порівняно з міським поселенням – серед безробітних городян кожний четвертий з цієї причини набув такого статусу, а серед безробітних селян – майже кожний другий. Щодо звільнених

за власним бажанням, то тут ситуація досить таки протилежна – серед безробітних селян частка звільнених з цієї причини майже в 1,5 рази менша порівняно з городянами. Це пояснюється більшими можливостями городян організувати власну справу – частка таких городян у вісім разів більша порівняно з селянами. З цієї причини і частка безробітних городян, які демобілізовані з військової строкової служби, в чотири рази менша порівняно з селянами.

Безробіття може тимчасово збільшитися через бажання людей знайти роботу «по душі» із кращими умовами праці і оплати. Безробіття може бути результатом змін у структурі економіки, в тому числі, в технології. Даний вид безробіття є тимчасовим, тому що на зміну старим галузям і виробництвам приходять нові.

Особливо сильне збільшення рівня безробіття відбувається в результаті циклічного спаду в економіці. Цей вид безробіття є найбільш небезпечним, оскільки виникає замкнуте коло: падіння виробництва – безробіття – зменшення загального рівня доходів – зниження сукупного попиту – падіння виробництва – безробіття тощо [11].

Дослідження показують, що питання зайнятості сільської молоді є надзвичайно важливим у соціально-економічному механізмі розвитку країни. Молоде населення займається трудовою діяльністю, що дає йому можливість розкрити себе як особистість та в більшості випадків є єдиним джерелом отримання коштів для існування. Разом з тим, задовольняється попит підприємств у найбільш мобільній робочій силі, озброєній сучасними фаховими знаннями, що сприяє економічному розвитку країни [1].

Сільський молодіжний ринок праці досить специфічний, має власну динаміку розвитку. З одного боку, молодий вік підвищує шанси для зайнятості, адже молоді люди більш енергійні і ефективніше працюють на робочих місцях, а з іншого боку, мають низьку конкурентоспроможність через відсутність трудового та життєвого досвіду, часто не мають взагалі будь-якої професії (спеціальності), або ж такої, що користується попитом на ринку праці [5].

Система соціального захисту молоді передбачає певні гарантії з підвищення якості робочої сили, підвищення мотивації до легальної зайнятості, соціальний захист молодих працівників від безробіття. Держава піклується про молодь та надає їй соціальний захист при неможливості самостійного працевлаштування. Цю суспільну функцію виконує Державна служба зайнятості, діяльність якої має відповідне нормативно-правове та фінансове забезпечення.

Служба зайнятості допомагає тим молодим людям, які прагнуть реалізувати своє право на працю. Проводиться профнавчання безробітних за різними професіями та спеціальностями на базі навчальних закладів та через стажування безпосередньо на підприємствах, організаціях. Надається перевага профнавчанню з робітничих професій. Для забезпечення якісної підготовки фахівців використовуються інноваційні, гнучкі модульні технології. Навчання сільських безробітних здійснюється за програмами,

що дають можливість їм зайнятися підприємницькою діяльністю.

Щорічно в Україні та регіонах складаються програми зайнятості населення. Проте, як показують дослідження, вони не охоплюють всього кола проблем працевлаштування сільської молоді, не враховують особливості та труднощі, що склалися на селі внаслідок економічної кризи.

Проблеми зайнятості молоді на селі посилюються такими факторами, як неможливість у своєму селі знайти прийнятну роботу і забезпечити належний рівень матеріального статку собі та своїй сім'ї; складнощі у зайнятті бізнесом на селі; відсутність перспектив і можливість професійного росту; незадовільний благоустрій села. Тому молодь мігрує до міста, причому, серед вибулих з сільської місцевості чоловіків майже 80 % – це молоді люди, а серед жінок – понад 70 %. Більше 40 % випускників профтехучилищ, які приходять на виробництво, невдовзі його покидають [1].

Британський дослідник М. Йорк, який звертає увагу на важливу обставину, що заради реалізації своїх прагнень реально бути зайнятими і знайти гідне місце на ринку праці, кожний індивід повинен певним чином демонструвати та презентувати свої реальні досягнення в засвоєнні нових знань, набутих навичках та вміннях, а також у здатності ефективно взаємодіяти з іншими людьми у певному колі соціальних відносин, використовуючи наявні ресурси як капітал. Таку демонстрацію індивідом своїх досягнень, на думку Йорка, важливо врахувати при визначенні змісту поняття «employability». Згідно із запропонованою вченим дефініцією, employability – «це специфічне ставлення індивіда до роботи за умов, коли індивід демонструє певну сукупність своїх досягнень відносно можливостей виконання даної роботи» [3].

Сільський ринок праці потребує значної чисельності фахівців з професійно-технічною освітою, щоб забезпечити роботодавців сільськогосподарських підприємств. Сьогодні в країні налічується близько 1200 закладів професійно-технічної освіти. Більшість цих закладів створювалися за радянських часів та були прив'язані до індустрії того часу. Також, в ході підготовки спеціалістів видно, що профтехнічна освіта не відповідає потребам теперішнього ринку зайнятості. Через недостатню матеріальну базу профтехучилищ, студенти не мають можливості отримати практичні навички, через що їх кваліфікаційний рівень не відповідає вимогам роботодавців. Звідси результати, що система профтехнічної освіти сьогодні готує безліч спеціалістів просто в нікуди, незважаючи на потреби ринку праці.

Колишній міністр освіти і науки України С. Квіт підкреслив, що заклади професійно-технічної освіти не потребують скорочення, а потребують підвищення якості навчання. Мережа навчальних закладів має відповідати потребам сьогодення. Законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо професійно-технічної освіти», пропонується врегулювати питання щодо удосконалення мережі та управління професійною освітою. За основу реформування системи професійно-

технічної освіти експерти пропонують взяти концепцію голландської системи професійної освіти, де створено великі регіональні професійні центри, у яких представлено багато різних професій. Цим законом основні повноваження передаються на рівень області, тому що з області краще видно, які навчальні заклади професійно-технічної освіти потрібні.

Відтік кваліфікованої молоді з села призводить не тільки до погіршення структури трудових ресурсів, а й негативно позначається на результатах господарювання [9]. Крім того, слід враховувати і матеріальний збиток, адже кошти, витрачені на підготовку кадрів для сільського господарства переходять в інші галузі.

І як наслідок, цього та інших чинників економічної кризи в усіх сферах суспільства, понад 1 млн. найактивніших сільських жителів знаходяться в пошуках роботи і перебувають поза межами своїх сільських родин. Є очевидним, що цей факт негативно впливає на морально-психологічний стан села і сільських родин.

Проблемними залишаються питання стимулювання розвитку підприємництва в сільській місцевості як основи створення мережі нових робочих місць для селян, залучення інвестицій тощо. Адже, як показує практичний досвід, селяни, а особливо молодь як психологічно, так і матеріально ще не зовсім готові до започаткування власної справи. У них зберігається старий стереотип мислення стосовно того, що хтось за них вирішить ці питання та дасть їм робочі місця.

Система заходів щодо регулювання безробіття в Україні включає:

- 1) розвиток розгалуженої системи державної служби зайнятості, професійної орієнтації, підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації кадрів;
- 2) надання підприємцям субсидій, премій та податкових пільг для найму додаткової робочої сили або переведення частини працівників на скорочений робочий день;
- 3) державну підтримку нетрадиційних сфер зайнятості;
- 4) стимулювання підприємців до навчання та перекваліфікації працівників;
- 5) залучення приватного капіталу в райони зі стійким рівнем безробіття;
- 6) регулювання процесів працевлаштування за кордоном, приєднання України до міжнародного ринку праці;
- 7) збільшення кількості стажистів у системі професійної освіти;
- 8) заходи щодо квотування робочих місць для представників соціально незахищених груп на ринку праці;
- 9) надання безвідсоткових кредитів безробітним, які започатковують власний бізнес;
- 10) організацію регіональними або місцевими органами влади у кооперації з окремими підприємствами або закладами громадських робіт тощо [6].

З упевненістю можна зробити висновок, що найбільш надійним заходом захисту безробітних є надання їм робочих місць. Виходячи з цих позицій, можна визначити основні напрями боротьби з безробіттям, які вже впроваджуються та можуть бути впроваджені в Україні в майбутньому.

Враховуючи реалії вітчизняної економіки, одним з основних напрямів боротьби з безробіттям мають стати заходи щодо підвищення продуктивності праці. Це, по-перше, знизить собівартість, а відповідно і ціни товарів та послуг, зробивши їх доступними більшості громадян і конкурентоспроможними на зовнішньому ринку; по-друге, дасть можливість підвищити заробітну плату, пенсії, стипендії, збільшити інші трансферти [4]. Підвищена таким чином купівельна спроможність вимагає збільшення товарів і послуг, а це сприятиме підвищенню виробництва, що, в свою чергу, потребує залучення додаткової робочої сили і збільшення зайнятості.

Одним із дієвих заходів щодо боротьби з безробіттям в сільській місцевості є активна регіональна політика, передусім державні асигнування на розвиток відсталих регіонів. Серед опосередкованих важелів впливу мають місце надання податкових пільг і дотацій підприємствам та компаніям за створення робочих місць, компенсації витрат, пов'язаних з пошуком роботи та працевлаштуванням, прямі виплати підприємцям за кожного працевлаштованого.

Нинішній соціально-економічний стан сільських територій, перебуває у критичній фазі, яка тягне за собою дестабілізацію всієї економіки області. При цьому, чітко окреслюється основна проблема – в українському селі є великий трудовий потенціал, не зайнятий продуктивною працею.

У ситуації, що склалася, стратегічними напрямами підвищення зайнятості населення сільських територій є:

- використання матеріальної підтримки та ініціативи безробітних громадян для організації ними власної підприємницької діяльності;
- удосконалення освітньої і професійної підготовки населення відповідно до потреб та сільського ринку праці;
- сприяння розвитку малого та середнього бізнесу;
- нарощування обсягів виробництва сільськогосподарської продукції, що створить передумови для відтворення робочих місць;
- усунення дисбалансу ринку праці шляхом прийняття необхідних для цього заходів як на макро-, так і на макрорівнях [4].

Про забезпечення ефективною зайнятості та подолання безробіття мають дбати усі суб'єкти ринку – і найманий працівник, як найбільш зацікавлений у забезпеченні високого рівня власного життя і, власник, як зацікавлений у соціально орієнтованій ринковій економіці, яка покликана виступати гарантом продуктивної зайнятості і на цій основі забезпечувати гідний рівень і якість життя своїм громадянам [10].

Отже, напрями боротьби з безробіттям мають забезпечуватися підвищенням конкурентоспромож-

ності робочої сили за рахунок підвищення її якості, а саме: зростання рівня загальної освіти, підвищення кваліфікації, розширення діапазону оволодіння працівниками професій і спеціальностей, розвитку таких необхідних складових відтворення якісної робочої сили, як медицина, культура, спорт.

Відповідно до поставленої мети та завдань, було проведено дослідницьку роботу щодо визначення причин та шляхів подолання безробіття серед сільської молоді. Дослідження проводилося в одному з сіл Миколаївської області з групою безробітної молоді віком 18–35 років. Для реалізації програми дослідження була застосована анкета «Подолання причин безробіття сільської молоді», яка дала можливість визначити причини безробіття сільської молоді та дослідити шляхи вирішення цього явища. Анкетування дало можливість зробити ряд наступних висновків, щодо безробіття сільської молоді.

1. Не всі безробітні хочуть знайти роботу та працювати. Та при втраті хорошої роботи частина респондентів погодилася на більш тяжку і з меншою заробітною платою, а інша частина – ні в якому разі. Більшість безробітних вважає винними у сучасному стані безробіття – уряд.

2. Згідно результатами дослідження, основну причину безробіття – 70 % виділили відсутність робочих місць, 20 % – небажання працювати, 10 % виділили причиною безробіття – економічну кризу та зміну влади.

3. Попередню роботу через низьку заробітну плату втратило 35 % безробітних, 25 % втратили роботу через нерегулярні нарахування заробітної плати, через відсутність кар'єрного зростання 15 % покинули роботу, 10 % опитуваних втратили роботу у зв'язку з вагітністю, 5 % – через конфлікти з керівництвом, через неофіційне працевлаштування та жорсткий графік роботи 10 % молоді залишилися без роботи.

4. Більшість опитуваних зверталися до Центру зайнятості з метою сприяння у працевлаштуванні та є проінформовані щодо місць працевлаштування.

5. Значна кількість респондентів працювали в інших містах та селах, але роботодавець не забезпечував відповідні місця та умови для проживання, або ж забезпечував частково.

6. 70 % опитуваних надалі планують працювати та жити в селі.

7. Пріоритетним для опитуваних шляхом вирішення проблеми безробіття є створення нових робочих місць (70 %), 15 % респондентів вважають, що проблему безробіття можна вирішити нарощуванням обсягів виробництва сільськогосподарської продукції, ще 15 % пропонують підготовку фахівців на яких є попит.

Висновки і перспективи подальшого розвитку зазначеної проблеми

Проблема зайнятості сільської молоді потребує кардинального переосмислення. Окрім того, дослідження доводить необхідність невідкладного формування цілісної системи, яка починається від професійної орієнтації учня старших класів сільської школи і завершується працевлаштуванням молоді людини за місцем її проживання.

Перспективи покращення зайнятості сільської молоді вимагають комплексного підходу: покращення умов життя, праці, побуту дозвілля сільського населення; створення умов для ефективного поєднання сімейних та трудових обов'язків; відродження соціальної сфери села в цілому тощо. Як показало дослідження, система надання соціальних послуг із працевлаштування для молоді у сільській місцевості має ряд суттєвих недоліків, таких як: недостатність кваліфікованих кадрів, нерозвиненість матеріально-технічної бази, відсутність контролю якості послуг та стандартів їх надання, занепад соціальної інфраструктури села в цілому.

Традиційно вирішення проблеми зайнятості на селі здійснюється через такі заходи подолання безробіття, як: працевлаштування державною службою зайнятості, перепідготовка безробітних, залучення до суспільних робіт. Більшість з них вже показали свою неспроможність у вирішенні цієї проблеми. Так, обмеженість фінансування державної служби зайнятості, недостатні інвестиції в розвиток робочих місць на селі перетворюють її лише на посередника

між роботодавцем та потенційним працівником. Стратегія подолання безробіття на селі шляхом створення нових робочих місць у сільському господарстві суперечить прогнозам про те, що зайнятість в сільському господарстві через зростання продуктивності праці та перехід на працевзберігальні технології буде скорочуватись.

Отже, щодо розширення зайнятості на селі, то воно пов'язане з підтримкою й заохоченням розвитку різних видів діяльності на сільських територіях, що підтверджується досвідом зарубіжних країн, а також створення сприятливого соціального середовища для підвищення престижу та мотивації праці, насамперед у молоді, привабливих умов для проживання у сільській місцевості, зупинення руйнації об'єктів соціальної інфраструктури. Необхідно створювати соціально-економічні та правові умови для сприяння зайнятості на селі, збільшення престижних робочих місць у галузях сільського господарства і соціальної інфраструктури відповідно до потреб села.

ЛІТЕРАТУРА

1. Допомога служби зайнятості молодим українцям // Праця і зарплата. – 2012. – №13 (785). – С. 4.
2. Закон України «Про зайнятість населення»: Закон від 1 березня 1991 р. №803–XII // ВВРУ. – 1991. – № 14.
3. Yorke M. Employability in higher education: what it is – what is not / Manth Yorke. – Aberdine: The Higher Education Academy, 2006. – 18 p.
4. Ключник В.І. Ефективний розвиток підприємницької діяльності в аграрному секторі регіонального АПК / Ключник В. І., Ключник А. В. – Миколаїв : Вид-во І. Гудим, 2007. – 180 с.
5. Корчун М. Шляхи підвищення економічної активності та зайнятості молоді на ринку праці України. // Україна: аспекти праці. – 2008. – №1. – С. 35-39.
6. Перепилиця М. П. Державна молодіжна політика в Україні (регіональний аспект). – К. : Укр. ін-т соц. досліджень, Укр. Центр Політичного менеджменту, 2001. – Т. 2. – С. 19.
7. Рудакова С. Г. Гідна праця як фактор розбудови соціально-орієнтованої економіки в Україні / С. Г. Рудакова // Український соціум. – 2012. – №2 (41). – С. 121–134.
8. Руснак А. Д. Забезпечення зайнятості сільського населення в пореформений період / А. Д. Руснак, Т. В. Решитько // Економіка АПК. – 2005. – № 5. – С. 117–121.
9. Рябоконт В. П. Професійно-кваліфікаційна структура робочої сили на селі. // Економіка АПК. – № 1. – С. 124–128.
10. Чернявська Ю. Б. Актуальні проблеми розвитку ринку праці на селі. / Ю. Б. Чернявська // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 5(38). – С. 124–132.
11. Якуба К. І. Безробіття селян: економічний і соціальний аспект / К. І. Якуба // Економіка АПК. – 2010. – № 6. – С. 107–112.

Клименюк Н. В., Курбат А. Г., Николаевский национальный университет имени В. А. Сухомлинского, г. Николаев, Украина

КОНЦЕПТУАЛЬНОЕ РАЗВИТИЕ СФЕРЫ ЗАНЯТОСТИ СЕЛЬСКОЙ МОЛОДЕЖИ: ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ

В научной статье рассмотрена проблема безработицы сельской молодежи и поиск путей уменьшения безработицы на селе. Проанализировано состояние профессионально-технического образования и пути совершенствования уровня подготовки студентов профессиональным образованием. Указано на основные причины сокращения численности сельских жителей, в том числе молодежи, занятых в сельскохозяйственных предприятиях, а также тенденции развития самостоятельной занятости на селе. Исследовано ситуацию на сельском молодежном рынке труда, обобщено стратегическое значение многофункционального развития сельских территорий с учетом опыта стран-членов Европейского Союза и определены инновационные принципы региональной политики, направленной на повышение уровня занятости населения в сельской местности.

Ключевые слова: безработица; занятость; безработный; работоспособные лица; молодежь; молодые граждане; сельское население; достойный труд.

Klymenyuk N. V., Kurbat A. H., Mykolaiv National University named after V. O. Sukhomlinskiy, Mykolaiv, Ukraine

CONCEPTUAL DEVELOPMENT OF THE RURAL YOUTH SPHERE OF EMPLOYMENT: PEDAGOGICAL ASPECT

The scientific article discusses the problems of employment of rural youth and search of ways of unemployment reduction on village. The state of vocational education and ways to improve the level of training of students of vocational education. The main reasons of number of countrymen' reduction, including the youth, occupied in the agricultural enterprises and the tendencies of independent employment development on village are specified. The situation on a rural youth labour market is investigated, the basic directions of softening of softening of unemployment in countryside are offered. Considered the most acute problems of rural Ukraine, grounded strategic value of multifunction development of rural territories taking into account experience of countries – members of European Union and certainly innovative principles of regional policy, directed on the increase of level of employment of population in rural locality.

Keywords: *unemployment; employment; unemployed person; able-bodied person; young people; rural population; decent work.*

Рецензенти: д-р пед. наук, професор М. М. Букач;
д-р пед. наук, професор О. П. Мещанінов

© Клименюк Н. В., Курбат А. Г., 2016

Дата надходження статті до редколегії 10.04.2016